

Natuur Nabij IVN Eemland

september/oktober 2025

Stuur je foto's en/of teksten naar
communicatie@ivn-eemland.nl

De heide bloeit in de Korte Duinen in Soest. Foto Cees Wouda

Agenda IVN Eemland

- **Woensdag 3 september**, vergadering coördinatoren IVN Eemland, Museum Soest, 20.00 uur.
- **Donderdag 4 september**, jaarlijkse Oostbroek Zomerborrel alle Utrechtse natuurorganisaties, Shelter 611, Park Vliegbasis Soesterberg, 16.00-18.00 uur, opgeven verplicht via [deze link](#).
- **Zaterdag 6 september**, vogeltelling op de Westdijk in Bunschoten-Spakenburg, bij het elektrische gemaal, 09.00-10.00 uur. Elke eerste zaterdag van de maand, weer of geen weer. Dit keer in het kader van IVN Fête de la Nature.
- **Zaterdag 6 september**, open dag kwekerij/boomgaard tegenover Paleis Soestdijk, Amsterdamsestraatweg, Baarn, 11.00-16.00 uur. Om 12.00 uur en 14.00 uur rondleiding.
- **Vrijdag 12 september**, tekenwerkgroep in appelschuur op kwekerij/boomgaard, 10.00-13.00 uur, geef je op als je mee wil doen op tekenen@ivn-eemland.nl. Iedere tweede vr van de maand.
- **Zaterdag 13 september**, open dag kwekerij/boomgaard tegenover Paleis Soestdijk, Amsterdamsestraatweg, Baarn, 11.00-16.00 uur. Om 12.00 uur en 14.00 uur rondleiding.

- **Zaterdag 20 en 27 september en 4 en 11 oktober**, **plukochtend op kwekerij/boomgaard**, 10.00-13.00 uur. 6 euro voor een gifvrij bosje bloemen.
- **Zondag 21 september**, **stoeplantjeswandeling** door de wijk Overhees in Soest, start bij bibliotheek Willaertstraat, 14.00 uur, aanmelden op wandelingen@ivn-eemland.nl
- **Zaterdag 27 september**, 12.00 tot 15.00 uur, **open dag** op Dagbeleving Willemshoeve, Jachthuislaan 19a in Soest.
- **Zaterdag 4 oktober**, **vogeltelling** op de Westdijk in Bunschoten-Spakenburg, bij het elektrischeemaal, 09.00-10.00 uur. Elke eerste zaterdag van de maand, weer of geen weer.
- **Vrijdag 10 oktober**, **tekenwerkgroep** in appelschuur op kwekerij/boomgaard, 10.00-13.00 uur, geef je op als je mee wil doen op tekenen@ivn-eemland.nl. Iedere tweede vr van de maand.
- **Zaterdag 11 oktober**, **ontmoetingsmiddag voor alle IVN'ers** in provincie Utrecht, landgoed Code 49 (voormalig Venwoude), Vuurse Steeg 1, Lage Vuursche, 13.00-16.00 uur. Inschrijven kan via www.ivn.nl/provincies/utrecht.
- **Zaterdag 18 oktober**, **open dag kwekerij/boomgaard** tegenover Paleis Soestdijk, Amsterdamsestraatweg, Baarn, 11.00-16.00 uur. Om 12.00 uur en 14.00 uur rondleiding.
- **Vrijdag 31 oktober en zaterdag 1 november**, **landelijke natuurwerkdag**. Kijk op <http://www.natuurwerkdag.nl> voor alle locaties in de regio.

Lees hier de nieuwsbrief van het Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht

<https://www.geopark-heuvelrug.nl/geo-nieuwsbrief-57-augustus-2025/>

Ledenzaken

We heten welkom:

Peter van Lint, Soest
 Marleen Akkermans, Baarn
 Fleur Olde Heuvelt, Baarn
 Jannet Hatzmann, Amersfoort

Overleden:

Mieneke Lubeek Rothfuzs, Soest

Contributiebetaling

De uiterste betalingsdag van de contributie voor dit jaar is op 22 september. **Wie dan nog niet heeft betaald wordt per 23 september uitgeschreven**. Bericht van IVN Landelijk.

Zwavelzwam. Foto Simone van Dijk

Stoeplantjeswandeling door Overhees in Soest

Marjan Brouwer

- Op zondag 21 september gaan we stoeplantjes zoeken en bekijken in de wijk Overhees in Soest. Stoeplantjes zijn plantjes die tussen de stoeptegels groeien, langs de gevels of langs de stoeptrand. Vaak worden ze gezien als onkruid en worden ze weg gehaald. Ook bewoners halen de stoeplantjes weg uit de eigen tuin of van de oprit. Ze vinden het maar rommelig staan. Maar deze plantjes zijn juist heel goed voor de natuur. Ze trekken insecten en andere dieren aan. En met zijn allen zorgen ze ook voor verkoeling en voorkomen van wateroverlast in de stad.
- Deze activiteit is geschikt voor jong en oud en duurt 1,5 uur.
- Zo kan je leren om met andere ogen naar de stad te kijken

Wanneer: zondag 21 september 14.00 uur

waar: Overhees

Startpunt: Bibliotheek Soest/Idea Willaertstraat 49

Duur : 1,5 uur

Aanmelden: ja, wandelingen@ivn-eemland.nl

Behaarde boterbloem

De broedtijd is voorbij aan de Westdijk

Hayo Nijenhuis

- Hieronder de waarnemingen van vogels rondom de plasjes van Vitens aan de Westdijk in Bunschoten op 2 augustus 2025, tijdens de telling van 9.00 tot 10.00 uur.
- Er waren 9 aanwezigen, ondanks het zeer slechte weer: het regende pijpenstelen vanaf 9.10 uur. Hulde aan de deelnemers, iedereen heeft de regen geduldig verdragen!
- Het was op de dijk geheel bewolkt en windkracht NW3 en de temperatuur was +16 graden Celsius. Deze keer hebben we in totaal 34 vogelsoorten geteld. Om jullie een idee te geven hoe vaak ik tijdens de tellingen de waarnemingen inspreek: vandaag was dat 55 keer. Jan van Duijvendijk had weer koffie bij zich. Hartelijk dank, Jan!
- Het totaal aantal waargenomen soorten vanaf 2001 is nu 164 en in dit jaar 2025 zijn 72 soorten gezien en/of gehoord.
- Sinds de start op 7 juli 2001 van deze ononderbroken maandelijkse tellingen, was dit de 290e keer. De broedtijd is definitief voorbij, hoewel er nog één spreeuw voorbij vloog met voer voor jongen in zijn snavel.
- Dat de broedtijd voorbij is, is o.m. te zien aan de Kieviten: zij verzamelen zich in grote aantallen in onze polders. Ook de meerkoeten houden langzamerhand op met ruzie om hun territoria en verzamelen zich in grote groepen. Voor de zwaluwen is de trek alweer in volle gang, we zagen vooral grote aantallen huiszwaluwen. Ze vlogen om de bomen langs de waterkant. Vermoedelijk vliegen in de luwte van de bomen insecten die als voedsel dienen. Veel gierzwaluwen hebben ons land al weer verlaten; we zagen nog een enkele vogel langs vliegen, vermoedelijk afkomstig uit het noordelijker streken.
- De foeragerende lepelaar was een juveniele vogel: aan de roze kleur van de snavel was te zien dat het een jong is van dit jaar. Graag tot de volgende keer op zaterdag 6 september a.s. Alexander van Twillert zal op die morgen als gastheer de telling begeleiden.

Kievit. Foto Alexander van Twillert

Hieronder de lijst:

maandelijks telling Westdijk 2025 laatste 3 maanden

soort	juni	juli	augustus
aaisholwer	40*	6	
baardmannetje			
bergeend	1	14	2
blauwborst			
blauwe reiger	3		3
boerenwaluw	10	7	5
brandgans		41	5
bruine kiekendief	2		1
brilduiker			
buizerd		1	1
cetti's zanger	1		
dodaars			1
ekster	3	5	
fazant		5	
fuut	6	7	6
geoorde fuut			
gierzwaluw	32*	4	4
graspieper			
grauwe gans	9	135*	15
grote canadese gans			
grote zaagbek			
grote zilverreiger	2	1	3
grutto	1	5	3
holenduif		3	

soort	juni	juli	augustus
houdduif	3	5	6
huismus	2		
huiswaluw			55*
ijsvogel			1
kauw		1	
kievit		4	130
kleine mantelmeeuw	6	6	11
kluut	16	7	2
koekaek	1		
kokmeeuw	10	7	4
knobbelzwaan			3
kolgans			
koolmees			2
krakeend	2	1	22
kuifeend		16	1
lepelaar			1
meerkoet	7	11	10
merel			
nijlgans			
nonnetje			
pimpelmees			1
pontische meeuw			
putter	2	2	
rietgors	5	2	1
rietzanger	2	1	
ringmus	6	7	
rode wouw			
roerdomp			

soort	juni	juli	augustus
roodborstje			
roodborsttapuit			
scholekster		2	
slobeend	1	4	
smient			
snor			
spreeuw	12	3	6
stormmeeuw			1
tijftjaf			
torenvalk	1	1	1
tureluur	5	4	
veldleeuwerik			
visdieffe			
waterhoen	1	1	1
waterral			
watersnip			
wilde eend	18	6	
winterkoninkje			
wintertaling			1
witte kwikstaart	1	1	1
wulp		1	
zeearend			
zilvermeeuw			
zwarte kraai	6	1	1
aantal soorten	37	38	34

* geschatte aantallen

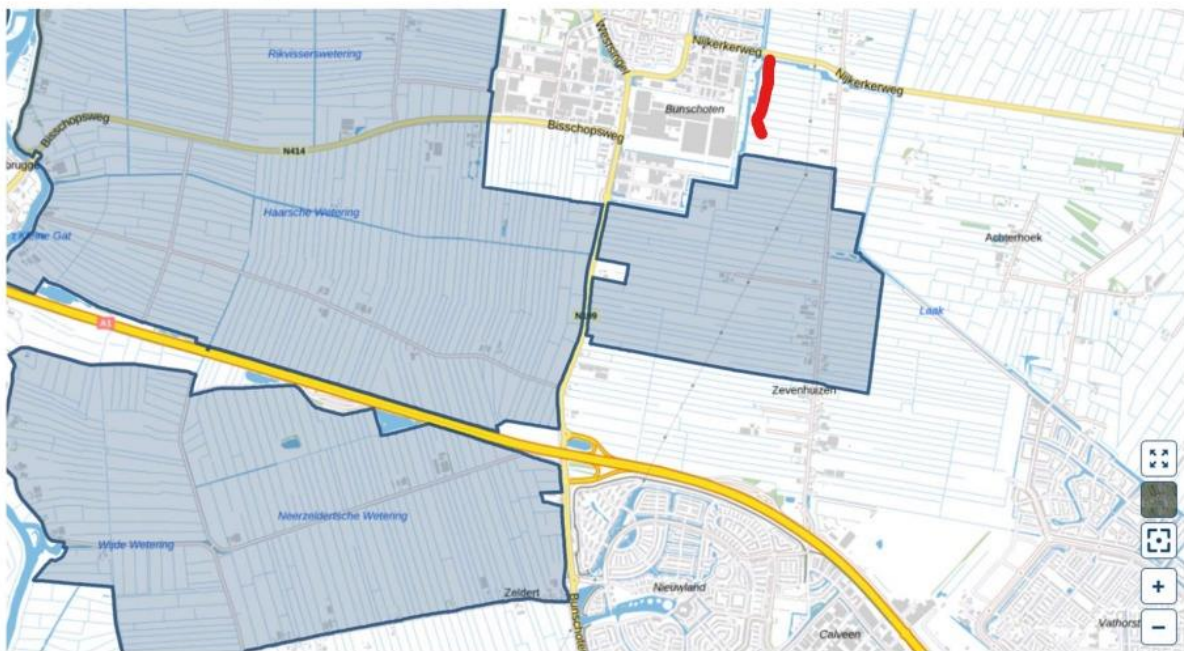
Grote zilverreiger. Foto Alexander van Twillert

Zorgen over 150kV-schakelstation nabij oeverwaluwwand

Piet van Dijk

- Leden van de werkgroep Bunschoten van IVN Eemland maken zich zorgen over de dreigende komst van een groot 150kV-schakelstation in Bunschoten, vlakbij vlakbij bedrijventerrein Haarbrug-Zuid, op korte afstand van de Wim Smeets Oeverwaluwwand. Ook Eemland300 heeft zijn zorgen daarover al uitgesproken richting de gemeente. In de pers is daar al over geschreven.
- Het is nog geen gelopen race. Er zijn op dit moment twee locaties beeld waaronder de bouw van het station langs de A1 in Hoogland-West in de gemeente Amersfoort en bij Bunschoten. Amersfoort verzet zich sterk tegen plaatsing in Hoogland. Gedeputeerde Staten van Utrecht hebben de beslissingsbevoegdheid hiervoor nu naar zich toetrokken, omdat het om een groot belang gaat dat gemeenten overstijgt, toch. Dit tot ongerustheid van de gemeenteraad van Bunschoten die vreest weinig invloed meer te kunnen uitoefenen en dat de druk van Amersfoort meer indruk zal maken.

Weidevogelkerngebieden

De blauw-grijze gebieden zijn de kernvogelweidegebieden. De rode streep geeft de plaats van de oeverwaluwwand aan.
Bron: Eemland300

- Ruud Beukers, secretaris van Eemland300, verwoordde de bezwaren dit jaar als volgt:
„Het weidevogelkerngebied en weidevogelrandzone In Eemland zijn belangrijke termen in de discussie over weidevogels. Het open landschap en vergroting van de biodiversiteit zijn bepalend voor het broedsucces van weidevogels. Wanneer we een keuze moeten maken voor een zoekgebied van het 150kV schakelstation, dan kiezen wij voor de oplossing met de minste impact op weidevogels. Dus:

- Geen locatie in het weidevogelkerngebied.
- Zorg ervoor dat de open verbinding tussen de polder Arkemheen en de Eempolders in stand blijft.
- Neem specifieke randvoorwaarden op bij de aanleg van het tracé voor de ondergrondse hoogspannings kabels om de weidevogels te ontzien tijdens de broedperiode.
- Nodig de specialisten van natuur- en boeren organisaties uit om mee te denken over de randvoorwaarden voor de keuze van deze tracés.

● Nog niet is duidelijk of de komst van het station een bedreiging betekent voor het voortbestaan de zwaluuwand. Als er gekozen wordt voor de locatie Bunschoten, zijn er nog twee opties. Als er gekozen wordt voor de locatie Bunschoten zijn daar nog twee varianten. De zuidelijke (zie situatieschetsen) komt verder af te staan van de zwaluuwand. TenneT heeft overigens een flink budget voor natuurcompensatie.

Een van de opties. De oeverzwaluwwand valt net buiten beeld, zie bij het pijltje tussen de A en de D van ARCADIS.

● Andrea Galama-van der Span van de werkgroep Bunschoten vult aan: „TenneT investeert heel veel in nieuwe stations om de schade bij vogels te beperken. Het hoogspanningsnet kan risico's opleveren voor vogels die ermee in aanraking komen. Bijvoorbeeld als vogels in vlucht de bliksemdraad niet zien en ertegenaan vliegen. De ogen van veel vogelsoorten zijn niet naar voren gericht waardoor het zicht in de vliegrichting niet optimaal is. TenneT zet zich daarom in om de schade op populatieniveau van vogels te beperken door de meest effectieve maatregelen op de juiste locaties toe te passen. Deze locaties zijn vastgesteld door de ligging van het hoogspanningsnet naast de verspreiding van vliegbewegingen van vogels te leggen. Verbindingen worden beter zichtbaar gemaakt voor vogels door kunststof of metalen markeringen op te hangen aan de bliksemdraad.”

● Frank Nijhof, ook lid van de werkgroep Bunschoten: „Ik denk dat het goed is om zsm de oeverzwaluwwand onder de aandacht te krijgen – dat die ook wordt meegenomen in de overwegingen. Verder zijn de vlekken ruimer getekend dan wat uiteindelijk nodig is. Ik kan

mij zo voorstellen dat de oeverwaluwanwand en de voorliggende groenstrook als bufferzone wordt ingepland en gewoon behouden blijft. Tot slot: als het dan niet lukt om het station elders te plaatsen, dan aansturen op een onderhandeling die ertoe leidt dat per saldo er meer natuurbeheer komt – eventueel op andere plekken. Denk aan herplaatsing oeverwaluwanwand maar dan groter of beter, een ander groter gebied terugkrijgen voor natuurbeheer en vogels. Als het niet anders kan, sluit dan een deal die per saldo beter uitpakt.”

- Het bestuur van IVN Eemland beraadt zich over een brief richting TenneT en de provincie.

De minder gunstige optie. Bij de pijl bovenaan is de oeverwaluwanwand te zien.

S

De Wim Smeets Oeverwaluwanwand. Foto Alexander van Twillert

Ontmoetingsdag voor álle IVN'ers in provincie, ja ook voor jou!

IVN Utrecht

- Lijkt het je leuk om IVN-leden te ontmoeten van andere afdelingen en kennis te maken met hun activiteiten? Ben je benieuwd naar een lezing van neuropsycholoog Mark Mieras? Dat kan op de jaarlijkse ontmoetingsdag voor IVN-vrijwilligers uit de provincie Utrecht op zaterdag 11 oktober 2025. Dit jaar zijn we welkom op de prachtige locatie van Code 49 in lage Vuursche. Zet je de datum vast in je agenda?
- In de ochtend kun je je laten inspireren door spreker Mark Mieras, neuropsycholoog die zich bezighoudt met de ontdekkingstocht in ons eigen geest. In de middag organiseren afdelingen en het regioteam natuuractiviteiten en workshops. Een mooi moment om te genieten van elkaars kennis en creativiteit. Zo kon je voorgaande jaren bomen determineren, kennis maken met de Groene GGZ, Heuvelrugtuinen en Geopark, fotograferen en tekenen, op zoek naar bodemdiertjes en mee met een stilte- en beleeftocht. We hopen dit jaar weer een mooi programma met leuke workshops te kunnen samenstellen. Het wordt weer een mooie dag!
- Inschrijven kan via www.ivn.nl/provincies/utrecht.

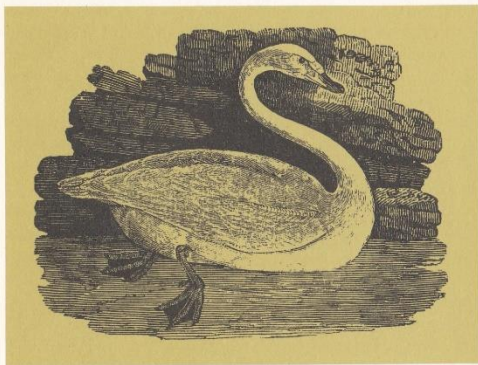

Beeld van een eerdere ontmoetingsdag. Foto IVN Utrecht

De wilde zwaan klinkt als een fagot of een trompet

Bert Garthoff, overgenomen uit boek *Vogel van de week*

• Maandelijks plaatst deze nieuwsbrief een artikel uit de boekjes *Vogel van de week* en *Zondagsvogel*, een verzameling radiocolumns uit 1970 en 1971 van Bert Garthoff, die hij uitsprak voor het Vara-programma 'Weer of geen weer'. De artikelen gaan vergezeld van unieke afbeeldingen van houtgravures door de Engelse kunstenaar Thomas Bewick, die leefde in Newcastle van 1753 tot 1828. Hij was beroemd vanwege zijn houtgravures, etsen en prenten. Dit keer de wilde zwaan, in deze regio minder bekend als de kleine zwaan.

49 Wilde zwaan

Wie in wintertijd de Afsluitdijk richting Friesland rijdt en de voorzichtige moeite neemt op het laatste stuk daarvan, tussen het Kornwerderzand en de dijk aanhechting aan de Friese kust, even naar rechts te kijken - alle kans dat die daar minstens enkele tientallen, maar dikwijls verscheidene honderden zwanen te zien krijgt. Wilde zwanen die daar liggen te zilveren op het water als wit-blanke winterdingen.

Veel meer zwanen dan halzen zie je dan, want ze zijn voortdurend druk doende hun halzen te gebruiken voor het doel waar ze op gemaakt zijn: het opslobberen van plantevoedsel van de bodem, die ze daar inderdaad maar een halslengte onder zich hebben. Een zwanehalslengte, dat wel, maar die hele strook van ondiepten voorlangs de Friese IJsselmeerkust voldoet daar fijn aan. Zo ook verder zuidelijk grote stukken van het Zwarte Meer, de open riet- en biezenwateren buiten Genemuiden en het Kamper Eiland. En nog

172

verder zuidelijk ook wel de randmeren tussen de Flevopolders en het oude land van Veluwe, Eemmond en Gooi, voor zover daar de watervervuiling door een vrijwel ongebreidelde (en ongezuiverde) afvallozing het leven voor de voedselgewassen van de zwanen nog niet onmogelijk heeft gemaakt, en dus ook voor de zwanen zelf. Ieder najaar weer weten ze hun vaste winterplekken hier in Nederland te vinden, twee- tot drieduizend kilometer van hun andere vaste plekken op deze wereld, waar ze ieder voorjaar broeden en jongen grootbrengen. Die meteen als eerste levensavontuur krijgen voorgeschoteld dat het zo eind augustus, begin september toch wel tijd wordt om op de wieden te gaan en even die paar duizend kilometers te vliegen die er nu eenmaal liggen tussen hun geboortegrond - waar ze straks zelf ook weer hun jongen zullen krijgen - en het winterverblijf waarvan vader en moeder weten dat daar te halen valt wat een zwaan bij de winterdag nodig heeft. Een wilde zwaan, let wel.

Dat is niet de zwaan die alom bekend is van de parkvijvers, en die je ook op het boerenland tegenkomt. Met zijn fraai in een statige bocht gehouden hals en zijn vervaarlijke zwarte knobbel aan de snavelbasis, wat hem zo'n fronsende dreigblik lijkt te geven. Dat is een zwanesoort die officieel knobbelzwaan heet. Een naam die niemand onlogisch kan noemen voor deze vogel, die in feite een tammeling is, een huiszwaan. Weliswaar is hij vaak zijn eigen lentje komen te leven en behoort hij aan niemand, en er zijn knobbelzwanen die broeden in natuurgebieden als geheel zelfstandige ondernemers - maar met wilde zwaan wordt een duidelijk andere zwanesoort bedoeld.

Het verschil is niet moeilijk. Wilde zwaan en knobbelzwaan zijn even groot, maar de wilde heeft om te beginnen geen snavelknobbel. Bovendien is zijn snavel niet zwart met rood (als bij de knobbelzwaan), maar zwart met geel. Nog bovendien: de wilde zwaan houdt zijn even lange hals recht op gestrekt als hij zwemt. En bovendien: hij is veel luidruchtiger.

Dat een zwaan een zwijgend iemand zou zijn, die levenslang zijn mond houdt en slechts stervend eenmaal een schoon lied zingt, slaat op de knobbelzwaan. Dat wil zeggen de zwijzaamheid, het

173

schone lied is uit de fabeltjeskrant. In het Engels heet hij zelfs nadrukkelijk stomme zwaan, mute swan. De wilde zwaan wordt daarentegen door de Engelsen whooper swan genoemd, zoiets als toeterzwaan. Van de Duitsers heeft hij de naam Singschwan gekregen, en nog een rol in een opera toe (Lohengrin), zij het dat hij daar meer als vervoermiddel dan als vocalist wordt ingeschakeld.

Ons woord zwaan komt overigens ook uit de taalfamilie van geluidwoorden - het Latijnse sonare bijvoorbeeld, het sanskrietwoord svanati: klinken, geluid maken. En geen wonder, het novemberconcert van zo'n troep aanvliegende wilde zwanen is een geluid dat niet alleen van verre hoorbaar is als een wat rommelig koor van trompetten en fagotten, het heeft ook de toon van een stellige levensboodschap in het donkere najaar. Als ze dan ook nog zichtbaar overkomen in hun meestal wat scheefgetrokken V-orde, is de lichtende vlucht van al die glanzend witte lijven en langzaam wiekenbrede vleugels nog weer eens de bevestiging van die boodschap.

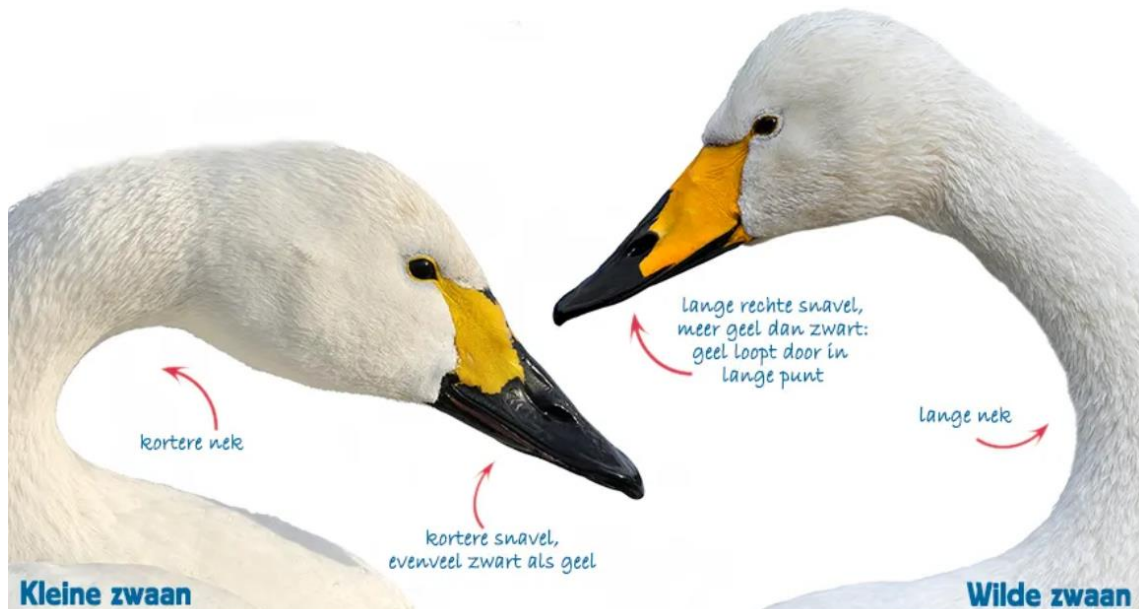
Wie de wilde zwanen opzoekt in onze winter, merkt vanzelf dat er nog een zwanesoort is die in die tijd van het jaar ons land bevoont. Zelfde streken als de wilde zwaan, zelfde voedsel, zelfde manier om het op te halen. Ook wild in de zin van niet tam, maar duidelijk kleiner. Een wilde zwaan is, net als een knobbelzwaan, tegen de anderhalve meter van snavel tot staart, deze meekommer haalt hooguit 1 meter 20. Hij heet dan ook kleine zwaan. Maar wat hij inboet aan grootte, maakt hij goed door zijn aantal. Althans hier bij ons, want het merendeel van de troepen zwanen op en om het IJsselmeer bestaat uit kleine zwanen. Halzen ook keurig gestrekt rechtop als ze zwemmen, snavels ook geel met zwart (alleen minder geel en meer zwart, met een veldkijker zie je het zó), geluid een toontje hoger en ook wat rustiger, wat minder toeterig en wat meer... nou ja, 'muzikaler', dan gaan we weer zo aan het concertgebouwen, terwijl het juist zo fijn is alle natuurgeluiden in hun eigen waarde te beluisteren en te beleven.

Intussen, bij mensenvliegtuigen is het afstandbereik meestal evenredig aan de grootte, bij wilde en kleine zwaan is dat juist omge-

keerd. De kleine broedt nog verder weg, hij vliegt er vaak wel 4000 km voor, heen ieder voorjaar, terug diezelfde lap ieder najaar, om in Noord-Rusland en Noord-Siberië eieren te leggen en jongen uit te krijgen in mei, juni, en rond ons Nederlandse IJsselmeer zijn winterkostje op te halen tussen november en maart. In zijn naam heeft geen enkele taal ooit lof voor zijn vliegprestaties verwerkt. De wetenschap, die de wilde zwaan *Cygnus cygnus* noemt naar het oudgriekse kuknos voor zwaan, heeft de kleine zwaan omhangen met *Cygnus bewickii*. Wat Fransen en Engelsen hebben overgenomen als *cygne de Bewick* en *Bewick's swan*. Een eerbetoon aan de Engelse tekenaar en graveur Thomas Bewick, wiens vogelkennis even groot was als zijn liefde voor al wat leeft. En wiens tekeningen, in kops hout gesneden, de vogels in dit boek begeleiden. Ook de wilde zwaan, die blijkbaar net ergens voor terugdeinsde toen Thomas hem tekende, want recht van hals gaat hij overigens door het zwemmende leven.

Foto IVN Vechtplassen

Bron: Vogelbescherming

Schilderijtentoonstelling Geopark in Museum Soest

Cees Vos

- De afgelopen maanden zijn veel hobbyschilders, liefhebbers, verborgen talenten, maar ook professionals, druk bezig geweest met het maken van schilderijen met als thema Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht. De schilderijen worden van 8 augustus tot en met 19 oktober tentoongesteld in museum Soest, in het voormalige klooster aan de Steenhoffstraat in Soest.
- Museum Soest organiseert met regelmaat exposities en afgelopen jaar ontstond het idee deze keer de landschappen van het Geopark als thema te kiezen. De organisatie van het Geopark reageerde gelijk enthousiast. Er is zoveel moois te zien, het gebied is zeer gevarieerd en rijk aan natuur en cultuur. Op deze manier wordt meer aandacht gegeven aan het Geopark, een burgerinitiatief van vrijwilligers, dat de waarden van het gebied zoveel mogelijk onder de aandacht brengt. En nu is het zover.
- De ingeleverde schilderijen geven een prachtig beeld van wat er onder andere op het gebied van de natuur binnen het GEO park te zien is. Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht is Nederland in het klein. Tot het gebied behoren de hele Heuvelrug, de Vechtstreek, de Kromme Rijnstreek en het Eemland. Een landschap van rivieren, polders, heide, bossen, zandverstuivingen en vergezichten. De Heuvelrug is zo'n 150.000 jaar geleden ontstaan, toen landijs vanuit Scandinavië over Nederland schoof en oude rivierafzettingen opstuwde.
- De Stichting Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht richt zich op de bijzondere aardkundige, ecologische en cultuurhistorische waarden en hun samenhang. Water is van groot belang op en rond de Heuvelrug en is een hoofdthema van dit Geopark. In het Geopark zijn zogenaamde Geosites te vinden: bijzondere plekken waar dit alles te zien en te beleven is. Een jury bestaande uit vijf (5) personen belooft de in hun ogen 5 mooiste schilderijen met een prijs.
- Voor meer informatie ga naar <http://www.geoparkhgv.nl> en www.museumsoest.nl

Nationale Natuurwerkdagen: de 25e editie

Persbericht LandschappenNL

● Op vrijdag 31 oktober en zaterdag 1 november 2025 vindt de 25e editie van de Nationale Natuurwerkdagen plaats. Verspreid over het hele land steken duizenden mensen de handen uit de mouwen tijdens het grootste groene vrijwilligersweekend van Nederland. Met meer dan 500 natuurklussen draait dit jubileumjaar om het thema: 'Samen voor natuur dicht bij huis'.

● Met activiteiten als het knotten van wilgen, het opschonen van poelen, het maken van insectenhôtels en het aanleggen van takkenrillen, dragen deelnemers actief bij aan natuurherstel, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Deze laagdrempelige en inspirerende dagen bieden jong en oud de kans om samen met burens, vrienden of collega's buiten aan de slag te gaan.

● „In 25 jaar tijd hebben honderdduizenden mensen met laarzen aan en handen in de aarde gewerkt aan een groener Nederland. Juist nu, met de toenemende druk op natuur en landschap, is lokale betrokkenheid belangrijker dan ooit”, aldus Sascha van Breukelen van LandschappenNL.

Iedereen kan meedoen

● Of je nu graag in de natuur komt, een actieve vrijwilliger bent, gewoon een dag buiten wilt zijn of benieuwd bent naar werken in de natuur: iedereen is welkom. Aanmelden kan vanaf augustus via www.natuurwerkdag.nl. De organisatie verwacht ook dit jaar zo'n 15.000 deelnemers. Deelname is gratis. Gereedschap, begeleiding en veiligheid worden verzorgd. Veel klussen zijn ook geschikt voor kinderen.

● De Nationale Natuurwerkdagen worden georganiseerd door de provinciale Landschapsbeheerorganisaties en Provinciale Landschappen van LandschappenNL. Ze worden mede mogelijk gemaakt door de Nationale Postcode Loterij, Greenchoice, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Scouting Nederland, A Rocha, IVN Natuureducatie en de NJN.

● Voor meer informatie en de locaties: www.natuurwerkdag.nl

Open dag Dagbeleving Willemshoeve

Jeroen Meeder, directeur

- Dagbeleving Willemshoeve biedt een plek waar mensen met dementie samen een fijne en zinvolle dag kunnen beleven. Op zaterdag 27 september 2025 zijn belangstellenden van 12.00 tot 15.00 uur welkom op de Open Dag op Dagbeleving Willemshoeve, Jachthuislaan 19a in Soest.
- Wij nodigen iedereen van harte uit om op een laagdrempelige manier kennis te maken met Dagbeleving Willemshoeve onder het genot van een kopje koffie of thee.
- De Open Dag is interessant voor iedereen uit Soest en Baarn die graag, geheel vrijblijvend, kennis wil maken met de mogelijkheden op onze Dagbeleving voor mensen met dementie. Ken je iemand? Of heb je iemand in jouw omgeving voor wie de Dagbeleving een mooie plek kan bieden? Dan kunnen zij op 27 september kennis maken met deze inspirerende locatie.
- De Open Dag vindt plaats op: zaterdag 27 september 2025 van 12:00 tot 15:00 uur.
- Locatie: Dagbeleving Willemshoeve, Jachthuislaan 19a in Soest.
- Aanmelden is niet nodig.

De Willemshoeve. Foto Herenboeren Willemshoeve

Aantal egels daalt dramatisch: maak je tuin egelvriendelijk

Persbericht Werkspot

- Egels hebben onze hulp hard nodig, en het egelvriendelijk maken van je tuin is een belangrijke stap in de goede richting. De bescheiden Europese egel is al jarenlang een geliefd dier in Europa, maar de afgelopen twintig jaar is de populatie dramatisch afgenomen.
- Daarom brengt Werkspot.nl, het betrouwbare platform om vakmensen in te huren, nu zijn netwerk van vakmensen samen om de egels te steunen. Vakmensen zijn vaak de stille helden van onze straten en buurten. Met hun kennis en gereedschap zetten ze zich nu op een bijzondere manier in: ze helpen Nederlandse huiseigenaren om hun tuin om te vormen tot een veilige haven voor egels.

- Om tuinliefhebbers op weg te helpen, hebben de tuinexperts van Werkspot.nl een praktische lijst samengesteld. Deze bevat eenvoudige stappen waarmee je jouw tuin aantrekkelijk en veilig maakt voor egels, zodat deze geliefde nachtdiertjes een betere kans hebben om te overleven.
- Het aantal egels in Nederland is de afgelopen twintig jaar sterk afgenomen. Een belangrijke oorzaak hiervan is het verdwijnen van hun leefgebied door woningbouw en de uitbreiding van stedelijke gebieden. Ook moderne tuintrends zoals kunstgras en robotmaaiers maken het deze nachtdieren lastig.
- De tips van Werkspot.nl zijn samengesteld door vakmensen die zich met passie inzetten om de egelpopulatie te helpen herstellen. Het stappenplan maakt deel uit van een bredere campagne: 'Vaklui schieten te hulp: Help de egels'. Hiermee wil Werkspot.nl het bewustzijn vergroten over de rol die tuinen kunnen spelen in het beschermen van egels.

- Tuinen zijn een onmisbare schakel in het leefgebied van egels. Met een paar relatief simpele aanpassingen, die in een gemiddelde Nederlandse tuin prima te doen zijn, kun je al een groot verschil maken. Of je nu een egelhuisje bouwt of doorgangen aanlegt tussen tuinen: er zijn volop mogelijkheden om egels een veilige plek te bieden. Zo kan iedereen bijdragen aan het behoud van deze bijzondere dieren.

- R.P. de Vries, tuinexpert van Werkspot.nl, benadrukt dat iedereen met een buitenruimte iets kan doen om egels te helpen. „Zelfs met een kleine tuin of een oprit kun je al een groot verschil maken voor egels. Eén van de makkelijkste en meest effectieve dingen is zorgen voor doorgangen tussen tuinen, zodat egels vrij kunnen rondstruinen. Een klein gat onderin een schutting of haag maakt het egels al een stuk makkelijker. Ook een egelhuisje bouwen is een fijne manier om egels een veilige plek te geven – en dat is helemaal niet moeilijk met wat hout en basismateriaal.”

- Michael, egelexpert bij De Blije Egel, vertelt dat tuinen een essentiële rol spelen in de bescherming van egels. „Met deze gids willen we Nederlandse tuinliefhebbers praktische en eenvoudige stappen geven om van hun tuin een veilige en gastvrije plek voor egels te maken. We adviseren ook om extra voorzichtig te zijn bij het maaien, snoeien of knippen van heggen. Elk jaar raken daardoor duizenden egels gewond, terwijl dat met een simpele controle vooraf vaak voorkomen kan worden.”

Tip 1: Laat een deel van je tuin verwilderen

- Wilde hoekjes in je tuin vormen een natuurlijke bron van voedsel en een fijne schuilplek voor egels. Reserveer een klein stukje en laat het met rust. Door planten als brandnetels te laten staan, bied je egels voor langere tijd beschutting. Je kunt ook denken aan een "weiderand" met wilde bloemen – dat ziet er mooi uit én helpt de natuur een handje.

Tip 2: Vermijd pesticiden en slakkenkorrels

- Slakkenkorrels zijn erg schadelijk voor egels, dus gebruik ze niet. Egels eten slakken, dus zelfs als ze de korrels zelf niet kunnen pakken, kan het eten van een slak die ze wel heeft, hen vergifigen. Er zijn veel natuurlijke manieren om ongedierte in je tuin te weren zonder ernstige schade toe te brengen aan de dieren die er graag komen. 'Biervallen' (bakken bier in de grond) zijn een goede manier om slakken buiten te houden, of strooi koffiedik rond de voet van planten.

Tip 3: Let op bij het maaien van gras

- Voordat je je gazon gaat maaien, is het belangrijk om eerst goed te kijken naar de stukken met lang gras. Egels houden van lang gras, omdat ze daar gemakkelijk kunnen slapen of zich verstoppen. Loop daarom door je tuin en controleer of er egels aanwezig zijn voordat je begint met maaien. Maai vervolgens langzaam, zodat de egels de maaier kunnen horen en de tijd krijgen om weg te vluchten.

Tip 4: Bouw een egelhuis

- Egelhuizen zijn een mooie manier om egels een veilige plek te geven in je tuin. Gebruik duurzaam hout, zoals Douglas, dat goed bestand is tegen vocht, om schimmel te voorkomen. Zorg voor een ingang van ongeveer 13 x 13 cm en een binnenruimte van minimaal 40 x 40 x 40 cm. Verf de binnenkant nooit en leg er geen eten in. Geen tijd om er zelf een te maken? Er zijn ook kant-en-klare egelslaaphuizen te koop. Let dan wel op de kwaliteit, een goed voorbeeld is het slaaphuis van De Blije Egel. Een egelslaaphuis die te klein is of gemaakt is van multiplex of vuren kan namelijk zelfs slecht voor de gezondheid van de egel.

Tip 5: Kies een goede plek in de tuin voor een egelhuis

- Zet het huis op een schaduwrijke plek, en kies voor een sedumdak voor extra verkoeling in de zomer. Plaats een eventuele voederplek op minstens vier meter afstand van het slaaphuis, het liefst in een afgesloten voederhuisje, zodat egels veilig kunnen eten zonder gestoord te worden door katten of regen."

Tip 6: Dek afvoeren af

- Onafgedekte afvoeren zijn een gevaar voor egels. Ze kunnen er gemakkelijk in vallen en komen er zonder hulp vaak niet meer uit. Daarom is het belangrijk om, waar mogelijk, je

afvoeren af te dekken. Gebruik hiervoor een speciaal putdeksel of plaats tijdelijk een met water gevulde zak.

Tip 7: Zorg voor toegang

- Om je tuin egelvriendelijk te maken, is het belangrijk dat egels gemakkelijk in en uit je tuin kunnen. Egels zijn nachtdieren die 's nachts soms wel 1 tot 2 kilometer afleggen, dus ze profiteren ervan als ze meerdere buitenruimtes kunnen verkennen. Om dit mogelijk te maken, kun je een gat van ongeveer 13 x 13 cm aan de onderkant van je schutting zagen. Als je liever geen gat maakt, kun je ook een sleuf onder de schutting graven. Overleg dit natuurlijk eerst met je burens. Wil je egels echt helpen, overweeg dan om een schutting te vervangen door een haag. Dat biedt niet alleen gemakkelijke toegang, maar ook extra beschutting.

Tip 8: Overweeg een tuinscherm te verwijderen

- Woon je in een nieuwbouwwoning, dan is de kans groot dat je schutting niet diervriendelijk is. Bij veel nieuwbouwwoningen staan schuttingen dicht op elkaar, waardoor egels geen toegang tot je tuin krijgen. Om dit probleem op te lossen, kun je overwegen één of twee panelen aan de zijkant van je schutting te verwijderen.

Bekijk hier de volledige egelcampagne op <https://www.werkspot.nl/blog/help-de-egels>

